

Projekt

z dnia 7 marca 2024 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA PUŁAWY**

z dnia 2024 r.

**w sprawie uchwalenia Miejskiego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób
doznających przemocy domowej na lata 2024-2028 dla miasta Puławy**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463 i 1688) oraz art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2021 r. poz. 1249 oraz z 2023 r., poz. 289, 535 i 1606) Rada Miasta Puławy uchwala, co następuje:

§ 1.

Uchwala się i przyjmuje do realizacji Miejski program przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej na lata 2024-2028 dla miasta Puławy, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Puławy.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miasta
Puławy

Bożena Krygier

**Miejski program przeciwdziałania przemocy domowej
oraz ochrony osób doznających przemocy domowej na lata 2024-2028 dla
miasta Puławy**

Spis treści

Wprowadzenie

Rozdział 1

Diagnoza środowiska lokalnego

- 1.1 Młodzież a przemoc - wyniki badań ankietowych wśród uczniów w szkołach
- 1.2 Dane statystyczne instytucji i organizacji
 - 1.2.1 Dane Katolickiego Stowarzyszenia Pomocy Osobom Potrzebującym „Agape”
 - 1.2.2 Dane Komendy Powiatowej Policji w Puławach
 - 1.2.3 Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Puławach
 - 1.2.4 Dane Puławskiego Stowarzyszenia Ochrony Zdrowia Psychicznego
 - 1.2.5 Dane Prokuratury Rejonowej w Puławach
 - 1.2.6 Dane Sądu Rejonowego w Puławach
 - 1.2.7 Dane Zespołu Interdyscyplinarnego w Puławach
- 1.3 Zasoby środowiska lokalnego

Rozdział 2

Podstawowe założenia programu

- 2.1 Podstawa prawna programu
- 2.2 Adresaci programu
- 2.3 Realizatorzy programu
- 2.4 Źródła finansowania programu
- 2.5 Monitorowanie i sprawozdawczość programu

Rozdział 3

Cele programu

- 3.1 Główny cel programu
- 3.2 Cele szczegółowe programu

Rozdział 4

Obszary programu

Rozdział 5

Kierunki i rodzaje działań programu

Rozdział 6

Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w Puławach

Wprowadzenie

Rodzina to grupa osób, która jest ze sobą powiązana, najczęściej poprzez pokrewieństwo, ale też powinowactwo czy wspólne zamieszkanie. Według socjologów jest to także jedna z najbardziej elementarnych komórek społecznych, na których opiera się całe społeczeństwo.

Jednym z nadrzędnych i długofalowych celów polityki prorodzinnej państwa jest tworzenie warunków do pełnego rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zapobieganie występowaniu postaw i zachowań aspołecznych zagrażających bezpieczeństwu, w tym przemocy domowej.

Nowelizacja ustawy antyprzemocowej zmienia ustawową terminologię. Dotychczasowe pojęcia - „przemoc w rodzinie” zastąpiono terminem „przemoc domowa”, „ofiara” to „osoba doznająca przemocy domowej”. Ustawowej definicji doczekało się także pojęcie „osoby stosującej przemoc domową” wcześniej nazywanej „sprawcą”.

Najważniejsza zmiana z punktu widzenia bezpieczeństwa małoletnich to uznanie małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej jako „osoby doznającej przemocy domowej”. Ponadto nowelizacja zmienia m.in. procedurę „Niebieskie Karty” i wprowadza programy korekcyjno-edukacyjne, a także programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową.

Zgodnie z ustawową definicją **przemoc domowa** to: „jedenorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej”.

W szczególności, przemocą domową będą działania lub zaniechania:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę.
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Rozszerzono również katalog osób objętych ochroną przed przemocą, która może występować niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania. Będzie on teraz obejmować:

- małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,

- rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- małoletniego, wobec którego jest stosowana przemoc domowa lub który jest świadkiem przemocy domowej wobec innych osób.

W ustawie wymienia się też następujące formy przemocy:

1. Fizyczną – jej istotą jest naruszenie nietykalności fizycznej, polegającej na zachowaniach intencjonalnych, prowadzących do uszkodzenia ciała lub niosących takie ryzyko, np.: popychanie, szarpanie, ciągnięcie, szturchanie, klepanie, klapsy, ciągnięcie za uszy, włosy, szczypanie, kopanie, bicie ręką, pięścią, uderzenie w twarz - tzw. "policzek", przypalanie papierosem, duszenie, krępowanie ruchów, itp.;

2. Psychiczną – polega na naruszeniu godności osobistej. Osoba stosująca przemoc psychiczną wykorzystuje: groźby, poniżanie, obrażanie, wyzywanie, osądzanie, ocenianie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, nieliczenie się z uczuciami, krzyczenie, oskarżanie, obwinianie, oczernianie, krzywdzenie zwierząt, czytanie osobistej korespondencji, ujawnianie tajemnic, sekretów, wyśmiewanie, lekceważenie, itp. Celem nadrzędnym tego rodzaju zachowań jest sprawowanie kontroli nad ofiarą;

3. Seksualną – to działanie mające na celu naruszenie sfery intymnej drugiego człowieka. Polega na zmuszaniu osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły lub emocjonalnym szantażu. Do najczęstszych zachowań przemocowych w tej sferze należą: wymuszanie pożycia, obmacywanie, gwałt, zmuszanie do niechcianych praktyk seksualnych, nieliczenie się z życzeniami partnerki/partnera, komentowanie szczegółów anatomicznych, ocenianie sprawności seksualnej, wyglądu, itp.;

4. Ekonomiczną – jej istotę stanowi naruszenie własności drugiej osoby. Wiąże się z celowym niszczeniem dóbr materialnych, pozbawianiem środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Do najbardziej rozpowszechnionych działań w ramach przemocy ekonomicznej należą: pozbawianie lub ograniczanie możliwości podejmowania pracy i uzyskania samodzielności finansowej, zabieranie, wydzielanie środków finansowych wypracowywanych przez osoby doznające przemocy, niszczenie rzeczy, włamanie do zamkniętego osobistego pomieszczenia, kradzież, używanie rzeczy bez pozwolenia, przeglądanie dokumentów, korespondencji, dysponowanie czyjąś własnością,

zaciąganie pożyczek "na wspólne konto", sprzedawanie osobistych lub wspólnych rzeczy bez uzgodnienia, zmuszanie do spłacania długów, itp.;

5. Zaniedbanie – polega na niezaspokajaniu podstawowych potrzeb emocjonalnych, fizycznych i materialnych, np. niedawaniu środków na utrzymanie, pozbawianiu jedzenia, ubrania, schronienia, braku pomocy w chorobie, nieudzieleniu pomocy, uniemożliwianiu dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka, toalety, itp.

Zjawisko przemocy dotyczące społeczność lokalną jest ściśle powiązane z innymi obszarami problemów społecznych, dlatego ich rozwiązywanie powinno być wspólnym interesem uzupełniających się działań specjalistów, instytucji i organizacji, m.in. placówek oświatowych, opiekuńczo-wychowawczych, ochrony zdrowia, pomocy społecznej, instytucji porządku publicznego, organizacji pozarządowych.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- 3) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Miejski program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej jest kontynuacją działań podejmowanych w ramach realizacji wcześniejszych dokumentów, przyjętych kolejno na lata 2021, 2022, 2023. Istotnym elementem programu jest zatem dalsze wprowadzanie w życie działań, mających na celu z jednej strony podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej oraz promowanie metod wychowawczych bez używania przemocy, a z drugiej strony zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom doznającym przemocy domowej, a także upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy, zarówno osobom doznającym przemocy, jak i stosującym przemoc domową.

Poniżej wymieniono podstawowe akty prawne podejmujące temat przeciwdziałania przemocy i regulujące postępowanie różnych podmiotów w stosunku do osób stosujących przemoc domową oraz osób doznających przemocy domowej. Stanowią one również fundament prawny dla zapisów Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej. Są to:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz. U. z 1997r., Nr 78, poz. 483 ze zm.),

- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 17),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 37),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2809),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 177),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151, z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1939 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 571),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. poz. 1870).

Rozdział 1

Diagnoza środowiska lokalnego

1.1 Młodzież a przemoc - wyniki badań ankietowych wśród uczniów w szkołach

Grupa badana

W opracowaniu wyników badań przeprowadzonych w Puławach w 2023 roku wzięto pod uwagę dane pochodzące z badań ankietowych 2190 osób, w tym 291 dzieci z przedszkoli, 408 dzieci z klas 0-III szkół podstawowych, 540 uczniów szkół podstawowych z klas IV-VIII, 226 uczniów szkół o profilu zawodowym, w tym 133 uczniów ZSZ / SB I stopnia i 93 uczniów techników, 458 licealistów, 155 rodziców i 112 nauczycieli.

Kluczowe wskaźniki przedstawione w poniższym zestawieniu pochodzą z badań uczniów szkół podstawowych od klasy IV i uczniów szkół ponadpodstawowych. Grupa uczniów objętych ankietyzacją liczyła 1224 osoby. Skład tej grupy przedstawia tabela 1. Badania zostały przeprowadzone na zlecenie Miasta Puławy przez firmę Badania Edukacja Wdrożenia sp. z o.o. Za część merytoryczną badań odpowiadał dr Robert Porzak.

Tabela 1. Charakterystyka uczestników ankietyzacji = dzieci i młodzież szkół podstawowych od klasy IV wzwyż i szkół ponadpodstawowych

		SP IV-V		SP VI-VIII		Typ szkoły Technika i SB / ZSZ		LO		Razem	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Płeć	chłopcy	14 3	53, 4	15 0	55, 1	137	60,6	17 3	37, 8	60 3	49, 3
	dziewczęta	12 5	46, 6	12 2	44, 9	89	39,4	28 5	62, 2	62 1	50, 7
Miejsce zamieszkania	z rodzicami	23 0	85, 8	21 1	77, 6	161	71,2	31 6	69, 0	91 8	75, 0
	tylko z matką	18	6,7	31	11, 4	20	8,8	48	10, 5	11 7	9,6
	tylko z ojcem	4	1,5	3	1,1	2	0,9	7	1,5	16	1,3
	z jednym z rodziców biologicznych i macochą lub ojczymem	6	2,2	13	4,8	14	6,2	21	4,6	54	4,4
	w internacie lub bursie szkolnej	-	-	2	0,7	25	11,1	50	10, 9	77	6,3
	inne	10	3,7	12	4,4	4	1,8	16	3,5	42	3,4
Sytuacja rodzinna	rodzina pełna	21 6	80, 6	20 7	76, 1	182	80,5	36 2	79, 0	96 7	79, 0
	jedno z rodziców nie żyje	10	3,7	10	3,7	8	3,5	20	4,4	48	3,9
	rodzice w separacji lub po rozwodzie	30	11, 2	47	17, 3	36	15,9	72	15, 7	18 5	15, 1
	inna	12	4,5	8	2,9	-	-	4	0,9	24	2,0
Rodzeństwo	brak	54 1	20, 1	54	19, 9	29	12,8	55	12, 0	19 2	15, 7
	jedna osoba	14 4	53, 7	14 7	54, 0	109	48,2	26 5	57, 9	66 5	54, 3
	dwoje lub więcej	70	26, 1	71	26, 1	88	38,9	13 8	30, 1	36 7	30, 0
Wykształcenie matki	wyższe	77	28, 7	92	33, 8	66	29,2	23 9	52, 2	47 4	38, 7
	średnie	20	7,5	40	14, 7	75	33,2	97	21, 2	23 2	19, 0
	zawodowe	20	7,5	10	3,7	37	16,4	44	9,6	11 1	9,1
	podstawowe	6	2,2	5	1,8	9	4,0	10	2,2	30	2,5
	nie wiem	14 5	54, 1	12 5	46, 0	39	17,3	68	14, 8	37 7	30, 8
Wykształcenie ojca	wyższe	70	26, 1	85	31, 3	37	16,4	14 2	31, 0	33 4	27, 3

średnie	19	7,1	23	8,5	68	30,1	11 9	26, 0	22 9	18, 7
zawodowe	24	9,0	20	7,4	58	25,7	89	19, 4	19 1	15, 6
podstawowe	4	1,5	4	1,5	8	3,5	10	2,2	26	2,1
nie wiem	15 1	56, 3	14 0	51, 5	55	24,3	98	21, 4	44 4	36, 3

Dane liczbowe uzyskane w badaniach:

Agresja i przemoc

- postawy uczniów wobec agresji i przemocy

Tabela 8. Poczucie przyzwolenia

		Typ szkoły				
		SP IV- V %	SP VI- VIII %	Technika i SB / ZSZ %	LO %	Razem %
Poczucie przyzwolenia na agresję werbalną	zdecydowanie nie	56,0	54,0	23,5	22,7	37,1
	raczej nie	17,2	14,3	9,3	11,6	13,0
	trudno powiedzieć	9,0	12,9	20,8	20,3	16,3
	raczej tak	3,0	8,5	17,3	18,8	12,7
	zdecydowanie tak	14,9	10,3	29,2	26,6	20,9
Poczucie przyzwolenia na agresję fizyczną	zdecydowanie nie	69,0	59,9	50,9	55,9	58,7
	raczej nie	9,0	17,3	18,1	19,7	16,5
	trudno powiedzieć	4,1	11,4	13,7	13,8	11,1
	raczej tak	3,7	4,4	5,3	3,3	4,0
	zdecydowanie tak	14,2	7,0	11,9	7,4	9,6

- częstość agresji i przemocy obserwowanej w domu

Tabela 9. Wzorce rodzinne zachowań ryzykownych

		Typ szkoły				
		SP IV- V %	SP VI- VIII %	Technika i SB / ZSZ %	LO %	Razem %
Wzorzec dysfunkcji rodzica - złość	nigdy	32,1	33,1	22,1	17,9	24,3
	raz w życiu	4,6	5,1	4,0	4,4	4,5
	kilka razy w życiu	13,0	8,8	11,1	10,5	10,5
	kilka razy w roku	12,2	15,8	14,6	13,8	14,3
	kilka razy w miesiącu	17,6	17,6	20,4	22,7	20,3

Wzorzec dysfunkcji rodzica - krytykowanie	kilka razy w tygodniu	13,0	13,2	17,3	17,9	16,0
	codziennie	7,6	6,3	10,6	12,9	10,1
	nigdy	55,0	51,8	40,3	30,6	40,8
	raz w życiu	8,4	6,3	4,4	5,2	5,7
	kilka razy w życiu	8,4	9,6	12,8	11,1	10,8
	kilka razy w roku	8,4	9,2	11,9	14,6	12,0
	kilka razy w miesiącu	9,9	10,3	15,5	15,7	13,6
	kilka razy w tygodniu	4,6	5,9	7,1	13,1	9,0
Wzorzec dysfunkcji rodzica - kłótnie	codziennie	5,3	7,0	8,0	9,6	8,1
	nigdy	30,5	36,0	25,2	16,6	24,9
	raz w życiu	8,4	3,7	5,8	4,8	5,2
	kilka razy w życiu	10,7	12,1	11,1	10,7	11,1
	kilka razy w roku	16,8	11,8	16,8	17,7	15,9
	kilka razy w miesiącu	18,3	19,9	20,8	23,4	21,3
	kilka razy w tygodniu	5,3	9,6	13,7	17,0	13,1
	codziennie	9,9	7,0	6,6	9,8	8,5
Wzorzec dysfunkcji rodzica - agresja werbalna	nigdy	61,8	55,1	47,8	41,9	48,9
	raz w życiu	9,9	10,7	5,3	7,9	8,3
	kilka razy w życiu	6,9	9,9	11,9	11,6	10,7
	kilka razy w roku	3,1	7,0	12,4	11,1	9,4
	kilka razy w miesiącu	6,9	6,6	8,4	12,2	9,4
	kilka razy w tygodniu	3,8	4,8	7,5	7,0	6,2
	codziennie	7,6	5,9	6,6	8,3	7,3
	nigdy	79,4	81,3	77,4	76,2	78,1
Wzorzec dysfunkcji rodzica - agresja fizyczna	raz w życiu	6,9	4,4	7,1	5,0	5,5
	kilka razy w życiu	4,6	5,5	9,7	8,1	7,4
	kilka razy w roku	3,1	2,9	3,1	6,1	4,3
	kilka razy w miesiącu	0,8	2,2	0,4	2,0	1,6
	kilka razy w tygodniu	2,3	2,2	0,4	0,7	1,2
	codziennie	3,1	1,5	1,8	2,0	1,9

- częstość doświadczania agresji i przemocy

Tabela 10. Doświadczanie agresji

		Typ szkoły				
		SP IV- V %	SP VI- VIII %	Technika i SB / ZSZ %	LO %	Razem %
Częstość doświadczania złośliwości	nigdy	63,4	62,4	62,8	62,0	62,6
	raz lub kilka razy w życiu	20,1	15,9	19,0	21,2	19,4
	kilka razy w roku	7,8	9,6	11,1	8,3	9,0
	kilka razy w miesiącu	5,2	6,3	4,0	4,8	5,1
	kilka razy w tygodniu	2,6	5,2	1,8	2,4	2,9
	codziennie	0,7	0,7	1,3	1,3	1,1
Częstość doświadczania wymyślania	nigdy	61,6	61,3	62,4	63,8	62,5
	raz lub kilka razy w życiu	21,6	12,5	18,1	16,2	16,9
	kilka razy w roku	7,5	9,6	10,6	9,6	9,3
	kilka razy w miesiącu	6,0	9,2	4,9	4,6	6,0
	kilka razy w tygodniu	2,6	5,5	1,8	4,1	3,7
	codziennie	0,7	1,8	2,2	1,7	1,6
Częstość doświadczania gróźb	nigdy	81,3	77,5	77,4	85,2	81,2
	raz lub kilka razy w życiu	10,8	12,9	13,7	9,2	11,2
	kilka razy w roku	5,2	4,8	4,9	3,3	4,3
	kilka razy w miesiącu	1,9	2,6	1,8	1,3	1,8
	kilka razy w tygodniu	0,4	1,1	1,3	0,9	0,9
	codziennie	0,4	1,1	0,9	0,2	0,6
Częstość doświadczania poniżania	nigdy	83,6	84,9	88,1	86,5	85,8
	raz lub kilka razy w życiu	8,6	8,1	6,2	9,6	8,4
	kilka razy w roku	4,5	3,3	4,4	2,6	3,5
	kilka razy w miesiącu	2,6	2,2	0,9	1,1	1,6
	kilka razy w tygodniu	0,4	1,1	-	0,2	0,4
	codziennie	0,4	0,4	0,4	-	0,2
Częstość doświadczania dotykania intymnych części ciała	nigdy	87,7	87,5	90,3	86,2	87,6
	raz lub kilka razy w życiu	6,3	6,6	4,9	8,3	6,9
	kilka razy w roku	3,4	1,8	1,8	2,2	2,3
	kilka razy w miesiącu	1,1	1,8	0,9	1,1	1,2

	kilka razy w tygodniu	1,1	1,5	1,3	1,7	1,5
	codziennie	0,4	0,7	0,9	0,4	0,6
Częstość doświadczania zabierania pieniędzy, rzeczy	nigdy	89,9	90,0	89,8	91,9	90,7
	raz lub kilka razy w życiu	5,6	6,3	6,2	4,1	5,3
	kilka razy w roku	3,0	0,7	2,2	2,8	2,3
	kilka razy w miesiącu	0,7	2,2	0,4	0,7	1,0
	kilka razy w tygodniu	0,4	0,4	0,9	0,2	0,4
	codziennie	0,4	0,4	0,4	0,2	0,3
Częstość doświadczania uderzania lub szarpania	nigdy	79,5	81,2	85,8	86,2	83,6
	raz lub kilka razy w życiu	11,6	8,5	9,7	8,7	9,5
	kilka razy w roku	4,5	3,7	2,2	2,4	3,1
	kilka razy w miesiącu	2,2	3,3	0,9	1,3	1,9
	kilka razy w tygodniu	1,5	2,2	0,4	1,1	1,3
	codziennie	0,7	1,1	0,9	0,2	0,7
Częstość doświadczania bicia	nigdy	78,7	80,1	88,1	87,1	83,9
	raz lub kilka razy w życiu	12,3	8,5	6,2	6,6	8,2
	kilka razy w roku	3,7	4,4	2,2	2,4	3,1
	kilka razy w miesiącu	3,4	2,6	2,2	2,0	2,5
	kilka razy w tygodniu	1,1	1,8	0,9	0,9	1,1
	codziennie	0,7	2,6	0,4	1,1	1,2

- agresja i przemoc w Internecie i telefonach

Tabela 11. Doświadczanie dręczenia z użyciem Internetu i telefonów

		Typ szkoły				
		SP IV-V %	SP VI-VIII %	Technika i SB / ZSZ %	LO %	Razem %
Doświadczanie dręczenia	ani razu w tym roku	50,7	50,0	66,4	65,1	58,8
	1 raz	21,3	16,5	17,3	16,2	17,6
	2 razy	11,9	8,8	4,4	7,2	8,1
	3 razy i więcej	16,0	24,6	11,9	11,6	15,5
Ośmieszające komentarze na forum internetowym	ani razu w tym roku	74,6	72,8	81,0	78,8	77,0
	raz lub kilka razy w tym roku	18,7	18,0	13,7	14,8	16,2
	raz lub kilka razy w tym miesiącu	4,5	5,5	2,7	4,1	4,2

	raz lub kilka razy w tym tygodniu	1,1	2,6	1,8	1,7	1,8
	raz lub kilka razy dziennie	1,1	1,1	0,9	0,4	0,8
Dokuczliwe, przykre SMS-y	ani razu w tym roku	77,6	79,0	85,4	91,0	84,4
	raz lub kilka razy w tym roku	16,4	14,3	10,6	6,1	11,0
	raz lub kilka razy w tym miesiącu	4,5	4,4	3,5	2,0	3,3
	raz lub kilka razy w tym tygodniu	1,5	1,5	-	0,9	1,0
	raz lub kilka razy dziennie	-	0,7	0,4	-	0,2
	Razem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Wyzwiska na czacie/ w portalu	ani razu w tym roku	72,4	70,6	75,2	80,6	75,6
	raz lub kilka razy w tym roku	20,1	14,7	15,0	12,2	15,0
	raz lub kilka razy w tym miesiącu	4,9	9,9	2,7	5,0	5,6
	raz lub kilka razy w tym tygodniu	1,9	2,2	4,4	1,3	2,2
	raz lub kilka razy dziennie	0,7	2,6	2,7	0,9	1,6
Ośmieszające zdjęcia, filmy	ani razu w tym roku	85,4	75,4	86,7	86,9	84,0
	raz lub kilka razy w tym roku	8,2	16,2	8,4	9,4	10,5
	raz lub kilka razy w tym miesiącu	5,2	6,6	4,0	2,4	4,2
	raz lub kilka razy w tym tygodniu	0,7	0,7	0,4	1,3	0,9
	raz lub kilka razy dziennie	0,4	1,1	0,4	-	0,4
Obrażliwe wiadomości przez komunikator	ani razu w tym roku	81,3	76,5	79,6	88,0	82,4
	raz lub kilka razy w tym roku	13,4	14,7	14,2	7,6	11,7
	raz lub kilka razy w tym miesiącu	4,1	5,5	3,1	2,4	3,6
	raz lub kilka razy w tym tygodniu	0,7	2,2	0,9	1,3	1,3
	raz lub kilka razy dziennie	0,4	1,1	2,2	0,7	1,0
Celowe wykluczenie lub nie dopuszczenie do grona znajomych w Internecie	ani razu w tym roku	83,2	73,5	81,0	84,9	81,3
	raz lub kilka razy w tym roku	11,6	12,9	13,7	9,2	11,4
	raz lub kilka razy w tym miesiącu	3,7	7,7	4,0	4,1	4,8
	raz lub kilka razy w tym tygodniu	0,7	3,3	0,4	0,9	1,3

raz lub kilka razy dziennie	0,7	2,6	0,9	0,9	1,2
Razem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

- efekty działań profilaktycznych

Tabela 12. Zgłoszony przez szkołę udział uczniów udział w zajęciach profilaktycznych

		Typ szkoły			
		SP VI- VIII %	Technika i SB / ZSZ %	LO %	Razem %
Udział w profilaktyce - dane ze szkoły	godziny wychowawcze o profilaktyce	33,2	40,3	33,6	34,6
	inne zajęcia profilaktyczne	25,3	51,9	29,4	32,1
	Warsztaty Praesterno	14,8	7,8	15,4	13,9
	Debata	12,0	-	10,8	9,3
	Archipelag Skarbów	4,6	-	10,8	7,0
	brak udziału	7,4	-	-	2,3
	Alternatywa	2,6	-	-	0,8

Tabela 13. Udział w zajęciach profilaktycznych a stosowanie agresji i przemocy

		Deklarowany przez uczniów udział w zajęciach profilaktycznych	
		osoby nie uczestniczące %	osoby uczestniczące %
Częstość stosowania złośliwości	nigdy	85,1	76,0
	raz lub kilka razy w życiu	8,5	10,0
	kilka razy w roku	3,2	8,0
	kilka razy w miesiącu	1,6	4,0
	kilka razy w tygodniu	1,0	0,8
	codziennie	0,6	1,2
Częstość stosowania wymyślenia	nigdy	81,4	70,0
	raz lub kilka razy w życiu	9,2	16,8
	kilka razy w roku	4,0	6,4
	kilka razy w miesiącu	2,2	2,0
	kilka razy w tygodniu	1,7	2,4
	codziennie	1,4	2,4
Częstość stosowania gróźb	nigdy	96,1	86,0
	raz lub kilka razy w życiu	2,2	6,0
	kilka razy w roku	1,0	4,4
	kilka razy w miesiącu	0,3	3,2
	kilka razy w tygodniu	0,3	0,4
	codziennie	0,1	-
Częstość stosowania poniżania	nigdy	96,4	88,4
	raz lub kilka razy w życiu	2,2	3,6

	kilka razy w roku	0,9	6,0
	kilka razy w miesiącu	0,3	1,6
	kilka razy w tygodniu	0,3	0,4
	codziennie	-	-
Częstość dotykania intymnych części ciała	nigdy	97,3	89,6
	raz lub kilka razy w życiu	1,4	2,8
	kilka razy w roku	0,4	4,8
	kilka razy w miesiącu	0,1	1,6
	kilka razy w tygodniu	0,3	1,2
	codziennie	0,4	-
Częstość stosowania zabierania pieniędzy, rzeczy	nigdy	97,0	89,2
	raz lub kilka razy w życiu	1,6	4,4
	kilka razy w roku	0,9	3,2
	kilka razy w miesiącu	0,4	2,0
	kilka razy w tygodniu	0,1	0,8
	codziennie	-	0,4
Częstość stosowania uderzania lub szarpania	nigdy	95,5	87,2
	raz lub kilka razy w życiu	3,6	5,2
	kilka razy w roku	0,7	3,6
	kilka razy w miesiącu	-	2,0
	kilka razy w tygodniu	0,1	2,0
	codziennie	-	-
Częstość stosowania bicia	nigdy	94,2	86,4
	raz lub kilka razy w życiu	3,5	5,2
	kilka razy w roku	1,2	4,0
	kilka razy w miesiącu	0,4	2,8
	kilka razy w tygodniu	0,3	0,4
	codziennie	0,4	1,2

1.2 Dane statystyczne instytucji i organizacji

1.2.1 Dane Katolickiego Stowarzyszenia Pomocy Osobom Potrzebującym „Agape” za okres od 1 stycznia do 31 października w latach 2018-2023.

Lp.	Dane Katolickiego Stowarzyszenia Pomocy Osobom Potrzebującym „Agape”	Ilość					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.	Przeprowadzone konsultacje prawne	85	87	79	144	131	142
2.	Przeprowadzone konsultacje psychologiczne	68	70	62	103	48	51
3.	Przeprowadzone konsultacje specjalisty terapii uzależnień	12	11	8	26	9	9

1.2.2 Dane Komendy Powiatowej Policji w Puławach za okres od 1 stycznia do 31 października w latach 2018-2023.

Lp.	Dane Komendy Powiatowej Policji w Puławach	Ilość					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Wypadki i kolizje drogowe popełnione przez nietrzeźwe osoby – ogółem							
1.	Wypadki drogowe	0	1	3	0	7	5
2.	Kolizje drogowe	18	12	12	8	34	22
3.	Kolizje drogowe popełnione przez nietrzeźwych pieszych	1	2	1	0	0	0
Wykroczenia popełnione przez nietrzeźwe osoby – ogółem							
1.	Prowadzenie pojazdów mechanicznych	85	78	38	18	15	10
2.	Prowadzenie innych pojazdów	9	2	3	9	15	9
3.	Zakłócanie spokoju i porządku publicznego	92	36	146	47	30	11
Przestępstwa dokonane przez osoby nietrzeźwe – ogółem							
1.	Przestępstwa popełnione, przeciwko życiu i zdrowiu	12	13	5	35	6	0
2.	Przestępstwa popełnione, przeciwko mieniu	16	23	17	78	12	8
Czyny karalne spowodowane przez nieletnich, będących pod wpływem alkoholu		7	5	0	0	-	0
Zatrzymani do wytrzeźwienia – ogółem		537	211	234	284	-	-
1.	W tym osoby stosujące przemoc domową	65	45	20	23	63	56
Złożone wnioski o ściganie przestępstwa, dotyczące przemocy domowej		96	96	84	43	63	56
Wszczęte postępowania przygotowawcze przeciwko sprawcy przemocy domowej		61	96	44	42	63	56
Podjęte interwencje karalne dotyczące przemocy domowej – ogółem		862	96	55	54	87	69
Zatrzymani sprawcy przemocy domowej – ogółem		31	85	35	51	112	62
1.	Osoby trzeźwe	4	40	2	27	5	0
2.	Osoby nietrzeźwe	27	45	19	24	107	58
Rodziny, w których podjęte były interwencje – ogółem		862	460	553	373	193	171
Rodziny, w których podjęto procedurę „Niebieskie Karty” – ogółem		58	118	89	54	170	102
Liczba postępowań z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii - wszczętych		39	46	49	40	45	60
Liczba postępowań z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii - umorzonych		5	12	2	2	3	3
Liczba postępowań z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – trafiających do sądu		12	34	29	38	42	57
Liczba osób podejrzanych o popełnienie przestępstw, o których mowa w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii		43	43	56	39	47	48

w tym nieletnich	1	11	0	0	1	2
------------------	---	----	---	---	---	---

1.2.3 Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Puławach za okres od 1 stycznia do 31 października w latach 2018-2023.

Lp.	Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Puławach	Ilość					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.	Rodziny z problemem narkomanii	32	22	27	30	22	24
	w tym dzieci	23	12	11	17	13	24
2.	Rodziny z problemem alkoholowym	213	249	275	257	161	149
w tym dzieci		86	131	136	81	41	33
3.	Rodziny, w których stwierdzono zjawisko przemocy domowej	160	215	205	188	182	177
w tym dzieci		174	208	203	190	190	174
4.	Liczba osób objętych grupą wsparcia dla kobiet doznających przemocy domowej			8	9	12	10
5.	Liczba osób objętych wsparciem psychologicznym dla osób stosujących przemoc			10	13	-	-
Dane zespołu ds. rodziny							
6.	Ilość przeprowadzonych konsultacji psychologa			265	317	638	575
W tym ilość uczestniczących osób				49	39	68	75
7.	Liczba rodzin objęta wsparciem asystenta rodziny			52	50	58	36
8.	Liczba przeprowadzonych szkoleń			2	3	2	0
W tym ilość uczestniczących osób				17	26	16	0
9.	Liczba osób uczestniczących w grupie wsparcia dla rodziców			10	13	14	14
Dane Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy i w Kryzysie							
10.	Ilość przeprowadzonych konsultacji psychologa			368	599	651	484
W tym ilość uczestniczących osób				60	54	66	48
11.	Ilość przeprowadzonych konsultacji psychologa dziecięcego			163	236	373	369
W tym ilość uczestniczących osób				42	55	79	60
12.	Ilość przeprowadzonych zajęć z psychoterapii			49	193	208	201
W tym ilość uczestniczących osób				10	16	21	34
13.	Ilość przeprowadzonych konsultacji prawnika			100	73	100	115
W tym ilość uczestniczących osób				53	36	44	46
14.	Liczba osób objęta specjalistycznym poradnictwem rodzinnym			31	23	26	46
15.	Liczba osób uczestniczących w grupie wsparcia dla rodziców			10	13	14	14

1.2.4 Dane Puławskiego Stowarzyszenia Ochrony Zdrowia Psychicznego za okres od 1 stycznia do 31 października w latach 2018-2023.

Lp.	Dane Puławskiego Stowarzyszenia Ochrony Zdrowia Psychicznego	Ilość					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.	Przeprowadzone rozmowy telefoniczne	77	53	47	206	258	265
2.	Bezpośrednie wizyty	329	203	236	7	52	39
3.	Osoby zamieszkujące w hostelu	9	13	6	3	3	1
w tym dzieci		1	6	3	1	3	1
4.	Osoby stosujące przemoc objęte terapią	14	16	15	15	16	-
5.	Przeprowadzone konsultacje prawne	17	13	-	-	-	-

1.2.5 Dane Prokuratury Rejonowej w Puławach za okres od 1 stycznia do 31 października w latach 2018-2023.

Lp.	Dane Prokuratury Rejonowej w Puławach	Ilość					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.	Liczba wniosków o wszczęcie postępowania, dotyczącego przemocy w rodzinie	53	218	174	174	173	156
2.	Postępowania dotyczące przemocy w rodzinie, w tym:						
2a.	liczba postępowań wszczętych	135	146	124	130	126	123
2b.	liczba postępowań umorzonych	50	67	40	32	36	34
2c.	liczba postępowań trafiających do sądu	67	84	60	86	75	73
3.	Zastosowany środek zapobiegawczy wobec sprawcy przemocy – ogółem	59	80	77	94	89	56
3a.	dozór policyjny	35	31	27	41	45	23
3b.	tymczasowe aresztowanie	4	31	35	32	26	23
3c.	inne, jakie? - nakaz opuszczenia lokalu, - zakaz zbliżania i kontaktu z pokrzywdzoną osobą - powstrzymanie się od nadużywania alkoholu	20	18	15	21	18	10
4.	Liczba postępowań z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii:						
4a.	Liczba postępowań wszczętych	72	88	66	64	68	68
4b.	Liczba postępowań umorzonych	15	31	11	8	15	16
4c.	Liczba postępowań trafiających do sądu	27	52	34	34	53	31
5.	Liczba osób podejrzanych o popełnienie przestępstw, o których mowa w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii	80	86	54	49	94	65

1.2.6 Dane Sądu Rejonowego w Puławach za okres od 1 stycznia do 31 października w latach 2018-2023.

Lp.	Dane Sądu Rejonowego w Puławach	Ilość					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.	Liczba prowadzonych spraw, dotyczących przemocy domowej	117	165	83	80	80	82
2.	Liczba prowadzonych spraw, dotyczących przemocy domowej zakończonych:	66	74	80	73	93	68
2a.	wyrokiem skazującym	44	64	73	70	70	53
2b.	uniewinnieniem sprawcy	2	0	1	1	1	2
2c.	umorzeniem postępowania	5	10	6	2	2	2
2d.	warunkowym umorzeniem					20	11
3.	Liczba prowadzonych spraw, dotyczących przemocy domowej, zakończonych wyrokiem skazującym, w tym:	44	64	73	70	70	53
3a.	orzekającym karę pozbawienia wolności	38	43	64	60	25	19
3b.	orzekającym karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania	27	21	28	26	33	26
3c.	orzekającym karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania z orzecznym dozorem kuratora sądowego	9	13	22	34	29	23
3d.	orzekającym inny rodzaj kary, jaki?	6	20	4	3		
	- ograniczenie wolności	-	1	3	4	8	5
	- grzywna	-	-	-	-	3	1
	- nieodpłatna, kontrolowana praca na cele społeczne	-	-	2	3	1	2
4.	Liczba prowadzonych spraw o przestępstwa, o których mowa w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii	48	66	56	51	70	53
5.	Liczba prowadzonych spraw o przestępstwa, o których mowa w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii zakończonych	32	26	45	38	75	31
5a.	wyrokiem skazującym	26	21	43	38	57	24
5b.	uniewinnieniem sprawcy	1	0	0	0	11	1
5c.	umorzeniem postępowania	5	5	2	0	4	1
5d.	warunkowym umorzeniem					3	5
6.	Liczba prowadzonych spraw o przestępstwa, o których mowa w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii zakończonych wyrokiem skazującym, w tym:	26	21	63	45	57	24
6a.	orzekającym karę pozbawienia wolności	18	11	26	17	22	3
6b.	orzekającym karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania	12	9	20	7	14	7
6c.	orzekającym inny rodzaj kary, jaki?	4	-	11	13	21	14

- grzywna	4	1	6	8	4	5
- ograniczenie wolności	-	-	-	-	17	9
- nieodpłatna, kontrolowana praca na cele społeczne						

1.2.7 Dane Zespołu Interdyscyplinarnego w Puławach za okres od 1 stycznia do 31 października w latach 2018-2023.

Lp.	Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Puławach	Ilość					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.	Liczba posiedzeń ogólnych Zespołu	6	4	4	5	4	5
2.	Liczba powołanych grup roboczych	124	100	90	107	110	100
3.	Liczba Niebieskich Kart, które wpłynęły do Zespołu, w tym od:	177	164	114	139	144	132
3a.	Komendy Powiatowej Policji w Puławach	147	129	81	96	98	64
3b.	Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Puławach	24	32	32	39	44	63
3c.	Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach	0	0	0	3	0	1
3d.	Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Puławach	1	3	0	0	0	0
3e.	Placówek oświatowych	3	0	1	1	2	4
3f.	Placówek ochrony zdrowia	2	0	0	0	0	0
4.	Rodzaj i ilość podjętych działań						
4a.	Zawiadomienie prokuratury	12	20	13	9	6	22
4b.	Skierowanie wniosku do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Puławach	36	39	30	34	31	37
4c.	Skierowanie wniosku do Sądu Rejonowego w Puławach	29	51	20	11	20	19
4d.	Wniosek do zakładu karnego o objęcie osoby programem korekcyjno-edukacyjnym	0	4	2	0	1	0
4d.	Inne, jakie? - udzielenie pomocy finansowej, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, - wsparcie psychologiczne i pedagogiczne, - udzielenie pomocy prawnej, - kierowanie do udziału w grupie wsparcia, - kierowanie do programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie						

1.3 Zasoby środowiska lokalnego

Do zasobów środowiska lokalnego w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej zaliczyć należy następujące podmioty:

1. Komenda Powiatowa Policji w Puławach
2. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Puławach
3. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Puławach
4. Organizacje pozarządowe oraz podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego
5. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach
6. Placówki ochrony zdrowia z terenu miasta Puławy
7. Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu w Puławach
8. Prokuratur Rejonowa w Puławach
9. Sąd Rejonowy w Puławach
10. Szkoły i placówki systemu oświaty
11. Urząd Miasta Puławy
12. Zespół Interdyscyplinarny w Puławach

Rozdział 2

Podstawowe założenia programu

2.1 Podstawa prawna programu

Podstawą prawną programu jest Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Dokumentami, z którymi koresponduje realizacja programu są:

- Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- Ustawa o pomocy społecznej,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030,
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Puławy,
- Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Puławy na lata 2024-2025,
- Program współpracy Miasta Puławy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2024.

2.2 Adresaci programu

Adresatami programu są mieszkańcy miasta Puławy, a w szczególności:

- osoby zagrożone przemocą domową,
- osoby dotknięte przemocą domową,
- osoby stosujące przemoc domową,
- świadkowie przemocy domowej,
- służby zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

2.3 Realizatorzy programu

Podmiotami zaangażowanymi w realizację programu są:

- samorząd lokalny,
- podmioty działające w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

2.4 Źródła finansowania programu

Program finansowany jest w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Puław na lata 2024-2025.

2.5 Monitorowanie i sprawozdawczość programu

1. Nadzór nad realizacją programu sprawuje Prezydent Miasta Puławy.
2. Za monitorowanie i koordynację prowadzonych działań programu odpowiedzialny jest Wydział Polityki Społecznej i Senioralnej Urzędu Miasta Puławy.
3. Z realizacji programu sporządzane jest sprawozdanie częściowe za lata 2024-2026 oraz sprawozdanie końcowe za całość realizacji programu. Za sporządzenie sprawozdań odpowiedzialny jest Wydział Polityki Społecznej i Senioralnej Urzędu Miasta Puławy.
4. Prezydent Miasta Puławy przedkłada Radzie Miasta Puławy sprawozdanie częściowe z realizacji programu w 2027 roku, natomiast sprawozdanie końcowe w 2029 roku.

Rozdział 3

Cele programu

3.1 Główny cel programu

Głównym celem programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w mieście Puławy.

3.2 Cele szczegółowe programu

Celami szczegółowymi programu są:

1. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą domową.
3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.
4. Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Rozdział 4

Obszary programu

Obszary programu służą realizacji celów szczegółowych programu:

1 PROFILAKTYKA, DIAGNOZA SPOŁECZNA I EDUKACJA SPOŁECZNA

Realizacja celu 1.: zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

Odbiorcy: wszyscy mieszkańcy miasta Puławy, w tym osoby i rodziny zagrożone przemocą domową

2 OCHRONA I POMOC OSOBOM DOTKNIĘTYM PRZEMOCĄ DOMOWĄ

Realizacja celu 2.: zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą domową

Odbiorcy: osoby dotknięte przemocą domową (w tym: kobiety, mężczyźni, dzieci, współmałżonkowie lub partnerzy w związkach nieformalnych, osoby starsze, osoby niepełnosprawne lub osoby niesamodzielne), jak również właściwe służby lub podmioty zajmujące się ochroną i pomocą osobom dotkniętym przemocą

3 ODDZIAŁYWANIE NA OSOBY STOSUJĄCE PRZEMOC DOMOWĄ

Realizacja celu 3.: zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową

Odbiorcy: osoby stosujące przemoc domową, jak również właściwe służby lub podmioty zajmujące się oddziaływaniem na osoby stosujące przemoc.

4 PODNOSZENIE KOMPETENCJI, ROZWIJANIE I DOSKONALENIE UMIEJĘTNOŚCI SŁUŻB I PRZEDSTAWICIELI PODMIOTÓW REALIZUJĄCYCH DZIAŁANIA Z ZAKRESU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

Realizacja celu 4.: zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Odbiorcy: przedstawiciele instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

Rozdział 5

Kierunki i rodzaje działań programu

OBSZAR I: PROFILAKTYKA, DIAGNOZA SPOŁECZNA I EDUKACJA SPOŁECZNA

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. Poszerzenie wiedzy ogółu społeczeństwa, w tym zainteresowanych służb, na temat zjawiska przemocy domowej

Rodzaje działań:

- Diagnoza zjawiska przemocy domowej na terenie miasta Puławy

Wskaźniki:

– liczba przeprowadzonych lokalnych diagnoz zjawiska przemocy domowej

2. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej

Rodzaje działań:

- Prowadzenie ogólnopolskich i lokalnych kampanii społecznych, które:
 - obalają stereotypy na temat przemocy domowej, usprawiedliwiające jej stosowanie,
 - opisują mechanizmy przemocy domowej oraz jednoznacznie wskazują na ich społeczną szkodliwość i społeczno-kulturowe uwarunkowania,
 - promują metody wychowawcze bez użycia przemocy i informują o zakazie stosowania kar cielesnych wobec dzieci przez osoby wykonujące władzę rodzicielską oraz sprawujące opiekę lub pieczę,
 - promują działania służące przeciwdziałaniu przemocy domowej, w tym ochronę i pomoc dla osób dotkniętych przemocą oraz interwencję wobec osób stosujących przemoc
- Współpraca między organami samorządu terytorialnego a kościołami lub związkami wyznaniowymi na terenie miasta Puławy, w celu wprowadzenia elementów informacji i edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub do programów nauk przedmażeńskich
- Współpraca między miastem Puławy a organizacjami pozarządowymi, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach projektów prowadzonych przez organizacje pozarządowe

Wskaźniki:

- liczba ogólnopolskich i lokalnych kampanii społecznych
- liczba zrealizowanych działań
- liczba osób, którym udzielono informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej

3. Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych

Rodzaje działań:

- Prowadzenie poradnictwa, w szczególności przez działania edukacyjne, służącego wzmocnieniu metod opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy, jak również kompetencji rodziców i opiekunów w rodzinach zagrożonych przemocą domową oraz w stosunku do grup ryzyka, np. małoletnich, osób starszych i niepełnosprawnych

Wskaźniki:

- liczba placówek prowadzących poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej
- liczba osób, którym udzielono porady

4. Realizacja programów przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej

Rodzaje działań:

- Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej

Wskaźniki:

- liczba zrealizowanych gminnych programów przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej

OBSZAR II: OCHRONA I POMOC OSOBOM DOTKNIĘTYM PRZEMOCĄ DOMOWĄ KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. Rozwój infrastruktury instytucji samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą domową oraz wypracowanie zasad współpracy

Rodzaje działań:

- Utworzenie zespołów interdyscyplinarnych
- Funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych
- Upowszechnianie baz danych instytucji samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą domową
- Rozbudowa sieci i poszerzanie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą domową, w tym:
 - punktów konsultacyjnych dla osób dotkniętych przemocą domową,
 - ośrodków wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową,
 - innych placówek świadczących specjalistyczną pomoc dla osób dotkniętych przemocą domową
- Nawiązywanie, rozwijanie i wzmacnianie współpracy między instytucjami samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą domową

Wskaźniki:

- liczba zespołów interdyscyplinarnych
- liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego
- liczba funkcjonujących w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych
- liczba spotkań grup diagnostyczno-pomocowych
- liczba przekazanych aktualnych baz danych
- liczba utworzonych w danym roku punktów konsultacyjnych dla osób dotkniętych przemocą domową
- liczba utworzonych ośrodków wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową
- liczba utworzonych w danym roku innych placówek świadczących specjalistyczną pomoc dla osób dotkniętych przemocą domową
- liczba realizowanych projektów w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą domową

2. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą domową

Rodzaje działań:

- Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy, w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej
- Opracowanie i realizacja indywidualnych i grupowych działań edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą domową, w szczególności w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc domową

Wskaźniki:

- liczba opracowanych materiałów informacyjnych
- liczba osób dotkniętych przemocą domową uczestniczących w działaniach indywidualnych
- liczba osób dotkniętych przemocą domową uczestniczących w działaniach grupowych

3. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą domową

Rodzaje działań:

- Realizacja procedury „Niebieska Karta” przez uprawnione podmioty
- Realizowanie przez instytucje publiczne zajmujące się pomocą osobom dotkniętym przemocą domową, pomocy w formie poradnictwa: medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, terapii indywidualnej lub grupowej, pomocy w formie grup wsparcia lub innych grup samopomocowych
- Realizacja programów terapeutycznych i pomocy: psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, rodzinnej dla osób dotkniętych przemocą domową, w tym na rzecz reintegracji rodzin
- Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową pomocy przez punkty konsultacyjne
- Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową pomocy w ośrodkach wsparcia
- Tworzenie i zwiększanie zakresu działania oraz dostępności do lokalnych i regionalnych telefonów zaufania, informacyjnych dla osób dotkniętych przemocą domową
- Zapewnianie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy
- Tworzenie warunków umożliwiających osobom dotkniętym przemocą domową otrzymanie w pierwszej kolejności lokali socjalnych

Wskaźniki:

- liczba wszczętych w danym roku procedur „Niebieskie Karty”, tj. liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta-A” przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę

- liczba kontynuowanych w danym roku procedur „Niebieskie Karty” wszczętych w latach poprzedzających rok sprawozdawczy
- liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta-A” dokumentujących kolejne zdarzenia stosowania przemocy w sprawach toczących się procedur „Niebieskie Karty”
- liczba rodzin objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, w tym ze względu na problem przemocy: psychicznej, fizycznej i seksualnej
- liczba osób w rodzinach objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”
- liczba osób doświadczających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”
- liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta-C”
- liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa: psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, medycznego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego w danej instytucji, w tym liczba osób korzystających z porad za pośrednictwem środków komunikowania się na odległość
- liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia, grupach samopomocowych
- liczba opracowanych i zrealizowanych programów terapeutycznych dla osób dotkniętych przemocą domową
- liczba osób uczestniczących w programach terapeutycznych dla osób dotkniętych przemocą domową
- liczba osób, które uczestniczyły w terapii indywidualnej psychologicznej (terapeutycznej)
- liczba grup terapeutycznych
- liczba osób, które ukończyły programy terapeutyczne
- liczba grup wsparcia
- liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia
- liczba punktów konsultacyjnych
- liczba osób dotkniętych przemocą domową, które skorzystały z różnych form pomocy w punktach konsultacyjnych
- liczba ośrodków wsparcia
- liczba miejsc w ośrodkach wsparcia
- liczba osób dotkniętych przemocą domową, które skorzystały z pomocy w ośrodkach wsparcia, w tym z pomocy w formie schronienia
- liczba lokalnych linii telefonicznych dla osób doznających przemocy domowej
- czas dostępności telefonu
- liczba przeprowadzonych rozmów i interwencji
- liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą domową, w trybie art. 12a ustawy
- liczba zażaleń do sądu opiekuńczego na odebranie dziecka, o których mowa w art. 12a
- liczba stwierdzonej przez sąd bezzasadności, nielegalności lub nieprawidłowości odebrania dziecka

- liczba zawiadomień o stwierdzeniu przez sąd bezzasadności, nielegalności lub nieprawidłowości odebrania dziecka, przełożonych osób, które dokonały odebrania dziecka
- liczba uchwał organów samorządu terytorialnego umożliwiających przyznanie lokali socjalnych w pierwszej kolejności osobom dotkniętym przemocą domową
- liczba lokali socjalnych przyznanych osobom dotkniętym przemocą domową w pierwszej kolejności

4. Monitoring skuteczności działań pomocowych

Rodzaje działań:

- Monitoring pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą

Wskaźniki:

- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na ustanie przemocy domowej
- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na brak zasadności podejmowania działań
- liczba raportów i analiz czynników sprzyjających i utrudniających skuteczną pomoc osobom dotkniętym przemocą domową

OBSZAR III: ODDZIAŁYWANIE NA OSOBY STOSUJĄCE PRZEMOC DOMOWĄ

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. Tworzenie i rozszerzanie oferty oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową, realizowanych przez instytucje samorządowe, a także podmioty oraz organizacje pozarządowe, a także wypracowywanie i doskonalenie zasad współpracy między tymi instytucjami i podmiotami oraz organizacjami pozarządowymi i wdrażanie do realizacji

Rodzaje działań:

- Rozpowszechnianie informatorów zawierających aktualne bazy danych instytucji samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych realizujących oddziaływanie wobec osób stosujących przemoc domową

Wskaźniki:

- liczba przekazanych aktualnych informatorów w wersji papierowej i/lub elektronicznej
- umieszczenie informatorów na stronach internetowych ww. podmiotów dwa razy w roku do dnia 15 lutego i do dnia 15 sierpnia

2. Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy domowej

Rodzaje działań:

- Oddziaływania wobec osób stosujących przemoc domową, w tym w ramach procedury „Niebieskie Karty”

Wskaźniki:

- liczba osób objętych procedurą „Niebieskie Karty”, wskazanych jako osoby stosujące przemoc domową
- liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta-D”
- liczba wszczętych postępowań przygotowawczych oraz odmów wszczęcia w sprawach związanych z przemocą domową
- liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową przez sporządzenie aktu oskarżenia
- liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową przez umorzenie postępowania

3. Realizowanie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową zmierzających do zmiany wzorców zachowań

Rodzaje działań:

- Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc w rodzinie w oddziaływaniach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową
- Badanie skuteczności programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową

Wskaźniki:

- liczba podmiotów realizujących programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową
- liczba osób, które przystąpiły do programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową
- liczba osób, które ukończyły programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową
- liczba osób stosujących przemoc domową, które po ukończeniu programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy domowej

4. Realizowanie programów wspierających dla osób stosujących przemoc domową zmierzających do utrwalenia i wzmocnienia zmian zapoczątkowanych oddziaływaniem korekcyjno-edukacyjnymi lub psychologiczno-terapeutycznymi

Rodzaje działań:

- Opracowanie i realizacja oddziaływań edukacyjnych lub/i wspierających dla osób stosujących przemoc domową, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny lub psychologiczno-terapeutyczny

Wskaźniki:

- liczba programów wspierających dla osób stosujących przemoc domową

- liczba osób uczestniczących w programach wspierających dla osób stosujących przemoc domową

OBSZAR IV: PODNOSZENIE KOMPETENCJI, ROZWIJANIE I DOSKONALENIE UMIEJĘTNOŚCI SŁUŻB I PRZEDSTAWICIELI PODMIOTÓW REALIZUJĄCYCH DZIAŁANIA Z ZAKRESU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. Podnoszenie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

Rodzaje działań:

- Diagnozowanie potrzeb szkoleniowych członków zespołów interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

Wskaźniki:

- liczba diagnoz potrzeb szkoleniowych
- liczba uczestników szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

2. Wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

Rodzaje działań:

- Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doświadczającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc, w formie m.in. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia

Wskaźniki:

- liczba osób uczestniczących w różnych formach poradnictwa i wsparcia psychologicznego
- liczba zrealizowanych spotkań superwizyjnych
- liczba osób uczestniczących w spotkaniach superwizyjnych

Rozdział 6

Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego

1. Zespół realizuje zadania własne gminy określone w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
2. Siedzibą Zespołu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Puławach.
3. Terenem działania Zespołu jest miasto Puławy.
4. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele Sądu Rejonowego w Puławach, Prokuratury Rejonowej w Puławach, Komendy Powiatowej Policji w Puławach, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Puławach, Miejskiej Komisji Rozwiązywania

Problemów Alkoholowych, szkół i placówek systemu oświaty, placówek ochrony zdrowia oraz organizacji pozarządowych.

5. Adresatami działań podejmowanych przez Zespół są mieszkańcy Puław, a w szczególności:
 - rodziny, w których występują przypadki stosowania przemocy wobec dziecka, współmałżonka lub innego członka rodziny,
 - rodziny, w których występuje zaniedbywanie dzieci,
 - rodziny, w których występują konflikty pomiędzy rodzicami a dzieckiem,
 - rodziny, w których występuje problem używania środków psychoaktywnych,
 - rodziny w których występuje ryzyko stosowania przemocy.
6. Podstawowym zadaniem Zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów wchodzących w jego skład, w szczególności poprzez prowadzenie następujących działań:
 - diagnozowanie problemu przemocy domowej,
 - podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
 - inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą domową,
 - rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
 - inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową.

UZASADNIENIE

Obowiązek tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, którego jednym z elementów jest opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej nakłada na gminy ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Na system ten składają się również inne zadania, wyszczególnione w przedmiotowej ustawie, a mianowicie:

- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności poprzez działania edukacyjne, służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Przedłożony projekt Miejskiego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej na lata 2024-2028 dla miasta Puław, zakłada realizację wszystkich powyższych zadań i składa się z sześciu rozdziałów. Rozdział I stanowi diagnozę środowiska lokalnego. Rozdział II przedstawia podstawowe założenia programu. Rozdział III określa cele programu, a rozdział IV definiuje jego obszary. Rozdział V poświęcony jest kierunkom i rodzajom działań programu, natomiast rozdział VI opisuje działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w Puławach.

Projekt Programu jest też zgodny z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej i został dostosowany do Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030, ustanowionego uchwałą Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 roku.

Mając powyższe na uwadze, należy stwierdzić, że podjęcie proponowanej uchwały jest zasadne i celowe.